07/10/2019

“Η σημερινή καύση των νεκρών είναι το κορυφαίο σύμβολο του μηδενισμού”

/ Γνώμες

Διαβάστε αποσπάσματα ἀπὸ τὰ πρακτικὰ ἡμερίδος μὲ θέμα «Ἡ καύση τῶν νεκρῶν», τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος – Συνοδικὴ ἐπιτροπὴ δογματικῶν καὶ νομοκανονικῶν ζητημάτων που πραγματοποιήθηκε στὸ ξενοδοχεῖο Divani – Caravel την Τετάρτη 3 Μαρτίου 1999 στην Ἀθήνα.

Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ μείνει ἀνεπηρέαστη ἀπὸ τὸ κοσμικὸ πνεῦμα καὶ νὰ ἐξακολουθῆ νὰ κηδεύη καὶ νὰ ἐνταφιάζει τὰ σώματα, τὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ λείψανα, καὶ τὰ ὁποία θὰ κοιμοῦνται ἀναμένοντας τὴν ἀνάστασή τους καὶ ὅταν γίνεται ἐκταφὴ νὰ μπορῆ νὰ διαπιστώνεται ἡ ἁγιότητα τοῦ κεκοιμημένου. Διότι ἡ ἀφθαρσία καὶ ἡ θαυματουργία τῶν λειψάνων εἶναι τεκμήριο θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ διαπορθεύεται καὶ σὲ ὁλόκληρο τὸ σῶμα. Καὶ ἀσφαλῶς, ἡ βεβαίωση ὑπάρξεως ἑνὸς ἁγίου ἔχει βαθειὰ σημασία, γιατί τότε θὰ

ξέρουμε ὅτι οἱ πρεσβεῖες του θὰ συντελοῦν καὶ στὴν δική μας σωτηρία.[1]
Ἡ Ἐκκλησία ἐπειδὴ θεωρεῖ τὴν καῦσιν ἀντίθετη μὲ τὴν μακρὰν παράδοσίν της ἔχει κάθε δικαίωμα νὰ ἀρνηθῆ κάθε εἴδους εὐχή, προσευχὴ ἢ ἱερολογία στὶς περιπτώσεις αὐτὲς καὶ κανείς, οὔτε ἡ Πολιτεία οὔτε οἱ οἰκεῖοι τοῦ θανόντος μποροῦν νὰ ἐξαναγκάσουν τὴν Ἐκκλησία νὰ ἐνεργήση ἀντίθετα πρὸς τὶς πεποιθήσεις της, διότι καὶ αὐτὴ ἔχει δικαίωμα στὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν, ἀρνούμενη νὰ κάνη κάτι τὸ ὁποῖον πιστεύει ὅτι δὲν εἶναι ἐκκλησιαστικὰ ὀρθὸν καὶ πρέπει οἱ πεποιθήσεις αὐτὲς νὰ εἶναι σεβαστές. ...Ἐὰν δημιουργθοῦν τεχνικὲς δυνατότητες ἀποτεφρώσεως τῶν νεκρῶν, ἔστω καὶ χωρὶς νομοθετικὴν πρόβλεψιν, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐλάχιστες θὰ εἶναι οἱ περιπτώσεις ἀποτεφρώσεως.[2]

Προτείνω στὴν Ἐκκλησία μας νὰ μὴν ἀλλάξει τὴν μέχρι σήμερα τοποθέτησή της, ἐκτὸς ἂν κρίνει ὅτι ἡ ταφὴ τῶν νεκρῶν εἶναι ἕνα ἁπλὸ ἔθιμο, χωρὶς καθολικότητα καὶ χωρὶς στηρίγματα στὴν Ἁγία Γραφή, τὴν Ἱερὰ Παράδοση καὶ τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, πράγμα ποὺ κατὰ τὴν ἄποψή μας δὲν συμβαίνει. Καὶ ἀφοῦ γιὰ μᾶς πρόκειται γιὰ ἐκκλησιαστικὴ παράδοση μεγίστης σημασίας, γιὰ τμῆμα τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως, μόνο μία θὰ μποροῦσε καὶ στὸ θέμα αὐτὸ ἡ κατάληξης τῆς παρούσης εἰσηγήσεώς μου, ὡς προτροπὴ πρὸς ὅλους μας: Τὸ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «Στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ λόγου, εἴτε δι’ ἐπιστολῆς ἡμῶν», δηλαδὴ νὰ τηροῦμε τὶς Παραδόσεις ποὺ ἀνάγονται στοὺς Ἀποστόλους καὶ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, ἀνεξάρτητα ἂν αὐτὲς ὑπάρχουν καταγεγραμμένες στὴν Ἁγία Γραφὴ ἢ ἀποθησαυρισμένες στὴν Ἐκκλησία ποὺ εἶναι τὸ Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ μακραίων αὐτὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας περὶ τῆς ταφῆς τῶν νεκρῶν ἔχει, φρονῶ, σαφῶς δογματικὸ χαρακτήρα, δοθέντος ὅτι ἐκτὸς τῶν ὅσων ἀναφέρθηκαν πιὸ πάνω ἡ Ἐκκλησία ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὸν ἄνθρωπον καὶ πέραν τοῦ θανάτου αὐτοῦ, γι΄ αὐτὸ καὶ τὸν ἐνταφιάζει τελώντας καὶ τὴν νεκρώσιμη ἀκολουθία (ἡ στέρηση τῆς ἐκκλησιαστικῆς κηδεύσεως μόνο ὡς ποινὴ ἐπιβάλλεται), τελεῖ μνημόσυνα ὑπὲρ τῶν κεκοιμημένων, χρησιμοποιεῖ τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, τὰ ὁποία πολλὲς φορὲς εἶναι θαυματουργά, συνεπῶς ἐντόσσονται στὴ σφαίρα τοῦ δόγματος καὶ τῆς πίστεως γενικότερα. Ὅλα αὐτὰ ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ταφῆς ἔχει πράγματι ἔντονο δογματικὸ χρῶμα, εἶναι δόγμα πίστεως.[3]

Ὁ σύγχρονος κόσμος θέλει νὰ κάψει τοὺς νεκρούς. Τοῦ λείπει τὸ αἰώνιο, τὸ θεϊκό, ἡ τιμὴ τοῦ ὑλικοῦ, τὸ ἐπέκεινα, τὸ μετὰ ταῦτα. Ἀρνεῖται τουλάχιστον νὰ σκεφθεῖ τὴν ζωὴ ποὺ ὑπάρχει χωρὶς ὅμως νὰ φαίνεται. Οὔτε στὰ σπλάχνα ὡς ἔμβρυο τὴν δέχεται, οὔτε στὸν τάφο ὡς λείψανο, οὔτε στὴν σκέψη ὡς αἰώνιο πρόσωπο, οὔε στὸν πόθο ὡς ὑπέρτατη ἀξία, οὔτε στὴν ψυχὴ ὡς χάρη θεώσεως. Τὰ δεσμὰ τοῦ ἐδῶ καὶ τώρα σπάζουν μόνο κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῆς αἰώνιας ἀλήθειας.

Καῖμε ὅ,τι ἔχει ἀξία, ὀμορφιὰ καὶ ζωή. Ὅ,τι ἔχει χρόνο μέσα του καὶ διάρκεια. Καῖμε τὰ δάση, καῖμε τὶς περιουσίες μας, καῖμε τὶς αἰώνιες ἀξίες μὲ τοὺς νόμους μας, καῖμε τὶς παραδόσεις μας (ἀποποινικοποίηση τῆς μοιχείας, νομιμοποίηση τῶν ἀμβλώσεων κλπ). Τώρα θέλουμε νὰ καῖμε καὶ τὰ σώματά μας. Ὅταν κάψουμε τὴν ὑπόμνηση τῆς αἰώνιας προοπτικῆς καὶ τοῦ θανάτου μας, θὰ ἔχουμε προσδώσει στὸ τοπίο τῆς ζωῆς μας τὴν εἰκόνα ποὺ ἀντικρύζουμε μπροστὰ σὲ ἕνα καμμένο δάσος. Ἡ Ἐκκλησία δυσκολεύεται νὰ ἐνταχθεῖ σὲ μία τέτοια λογική.

Πνεύμανες τῆς ζωῆς εἶναι τὰ δάση. Πνεύμονες τῆς ψυχῆς εἶναι τὰ λείψανα. Στὰ μοναστήρια μποροῦμε νὰ συναντήσουμε τὴν πεμπτουσία τῆς Ὀρθοδόξου Παραδόσεως. Τὰ κεντρικά τους σημεῖα, ἐκεῖ ποὺ διαφυλάσσεται ὁ πνευματικὸς θησαυρὸς τους εἶναι τὸ ἱερὸ θυσιαστήριο, οἱ λειψανοθῆκες καὶ τὸ ὀστεοφυλάκιο. Στὸ πρῶτο ἐπιτελεῖται τὸ μυστήριο – προσφέρεται ὁ Θεός, – ἀπὸ τὸ δεύτερο προχέεται ἡ χάρις τῶν ἁγίων – προβάλλει ἡ Ἐκκλησία – καὶ τὸ τρίτο ἀποτελεῖ τὸ Πανεπιστήμιο τῆς ἐν Χριστῷ φιλοσοφίας, τὸ ἐργαστήριο τῆς μνήμης τοῦ θανάτου – ἀναδύει τὸ πρόσωπο. Καὶ τὰ τρία ἔχουν λείψανα. Καὶ τὰ τρία δὲν θὰ ὑπῆρχαν, ἂν ἡ Ἐκκλησία υἱοθετοῦσε τὴν καύση τῶν νεκρῶν της. Ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ ἀπορρίψει τὴν παράδοσή της δὲν μπορεῖ νὰ προδώσει τὴν ἐμειρία καὶ τὴν πίστη της· ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ κάψει τὰ σπλάχνα καὶ νὰ ἀρνηθεῖ τὸν ἑαυτό της.[4]

1 Ἡ ταφὴ δὲν εἶναι ἔθιμο ἢ μόνο παράδοση, ἀλλὰ πρωτογενὲς στοιχεῖο στὸν θρησκευτικὸ βίο τοῦ ἀνθρώπου.
2 Ἡ ταφὴ δὲν εἶναι ἔθιμο ἢ μόνο παράδοση, ἀλλὰ κατακυρωμένο ἀρχέτυπο στοιχεῖο ἀπὸ τὸν πρωτότοκο πάσης τῆς κτίσεως, τὸν Χριστό.
3 Ἡ ταφὴ δὲν εἶναι ἔθιμο ἢ μόνο παράδοση, ἀλλὰ τὸ ἀκαταγώγιστο σύμβολο τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς ἀναστάσεως («Τὸ σῶμα σπείρεται ἐν φθορᾷ, ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ»).
4 Ἡ καύση τῶν νεκρῶν ὑπῆρξε ἐπιγέννημα ἀνάγκης.
5 Ἡ σημερινὴ καύση τῶν νεκρῶν εἶναι τὸ κορυφαῖο σύμβολο τοῦ μηδενισμοῦ.
6 Ἡ σημερινὴ καύση τῶν νεκρῶν ἀποτελεῖ πράξη εἰκονοκλαστική, καθ΄ ὅσον προσβάλλει τὴν εἰκόνα τοῦ Δημιουργοῦ. Δὲν καταργεῖ τὴν ἀνάσταση, ἀλλὰ θρυμματίζει τὴν ἐλπίδα σ΄ αὐτήν, τὸ νεῦρο τοῦ ζῆν καὶ τοῦ εὖ ζῆν.

Γι΄ αὐτὰ ὅλα εὐλαβῶς φρονῶ ὅτι ἡ ταφὴ ἀνάγεται σὲ περιωπὴ δόγματος μέσα ἀπὸ τὸ ὁποῖο διασώζεται ἡ ἀλήθεια τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἀλήθεια τῆς πίστεως, ἡ ζωοποιὸς δύναμη τῆς ἐλπίδας στὴν καθολικὴ ἀνάσταση τοῦ ἀνθρωπίνη γένους μας.
Ἡ ἑβδόμη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἡ Σύνοδος τῆς Θεολογίας τῆς εἰκόνας, ποὺ διαμορφώνει τὴν ψυχολογία τῆς ἐπικοινωνίας σὲ κάθε ἐπίπεδο, καὶ αἰσθητὸ καὶ ὑπεραισθητό, μπορεῖ νὰ δώσει τὸ ὑπόβαθρο μιᾶς τέτοιας ἀποτιμήσεως.[5]

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐπιβάλλει τὴν πίστη καὶ τὶς τελετές της σὲ ὅσους εἶναι ξένοι πρὸς αὐτήν. Ἀλλὰ καὶ ὅσοι εἶναι ξένοι πρὸς τὴν Ἐκκλησία δὲν πρέπει νὰ ἀπαιτοῦν ἀπὸ αὐτὴν νὰ εὐλογεῖ τὶς αὐθαίρετες ἐπιλογές τους. Ἡ καύση τοῦ νεκροῦ σώματος μπορεῖ νὰ ἐπιλεγεῖ ἐλεύθερα, ὄχι ὅμως καὶ νὰ πραγματοποιηθεῖ ὡς ἐκκλησιαστικὴ πράξη. Θὰ μποροῦσε ἴσως νὰ συνδεθεῖ μὲ τὴν πολιτικὴ κηδεία. Ἡ στάση ὅμως τῆς Ἐκκλησίας ἀπέναντί τους δὲν μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι ἀρνητική. [6]

[1] Ἀπόσπασμα εἰσηγήσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱεροθέου μὲ θέμα «Ἡ θεολογικὴ ἄποψη καὶ οἱ ἐκκλησιολογικὲς συνέπειες τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν».
[2] Ἀπόσπασμα εἰσηγήσεως κ. Ἀναστασίου Μαρίνου – ἀντιπροέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, μὲ θέμα «Ἡ καύση τῶν νεκρῶν καὶ τὸ Σύνταγμα».
[3] Ἀπόσπασμα εἰσηγήσεως Παναγιώτου Ἐπαμ. Χριστινάκη – ἀναπληρωτοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, δικηγόρου παρ΄ Ἀρείῳ Πάγῳ, μὲ θέμα «Ταφῆ ἢ καύση τῶν νεκρῶν;» (Ἱστορικοκανονικὴ θεώρηση).
[4] Ἀπόσπασμα εἰσηγήσεως Μητροπολίτου Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου, μὲ θέμα «Τὸ σήμερα, τὸ χθὲς καὶ τὸ γιὰ πάντα τῆς ταφῆς καὶ τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν»
[5] Ἀπόσπασμα εἰσηγήσεως τοῦ Αἰσεσιμολογιωτάτου πρωτοπρεσβυτέρου πατρὸς Στυλιανοῦ Καρπαθίου, μὲ θέμα «Ἡ καύση τῶν νεκρῶν. Ἀναφορὰ στὴν ψυχολογία τοῦ φαινομένου».
[6] Ἀπόσπασμα εἰσηγήσεως τοῦ Γεωργίου Ἰ. Μαντζαρίδη, καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς ΑΠΘ, μὲ θέμα «Ἡ καύση τῶν νεκρῶν ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς Χριστιανικῆς ἀνθρωπολογίας καὶ ἠθικῆς».

πηγή:http://www.orthodoxia-ellhnismos.gr/2019/10/blog-post_94.html